Regles de combat

Definició i estatus

Segons “The San Remo Manual on Rules of Engagement” elaborat pel “International Institute of Humanitarian Law” entenem per regles de combat (RDC d’ara endavant i ROE per les seves sigles en anglès) les normes i regulacions per l’ús legítim de la força per part de les forces armades en funció de la situació i el nivell del conflicte en el qual es troben en cada moment, fonamentalment de caràcter restrictiu.

Són directrius emeses per les autoritats polítiques competents que contribueixen a delimitar les circumstàncies dins de les quals les forces militars poden emprar-se, amb la finalitat d’acomplir els seus objectius.

Segons l’àmbit on s’apliquen poden ser guies d’actuació amb el caràcter de recomanació o poden considerar-se normes conforme a dret si l’emissor així ho considera. Per exemple: Un soldat USA sota comandament OTAN en territori alemany està actuant sota RDC amb rang de recomanació o guia sense derivar-se’n responsabilitat jurídica. El mateix soldat amb les mateixes normes si opera en territori USA sota comandament de l’exèrcit USA, té l'obligació legal de complir les RDC generant-se responsabilitat jurídica.

Les RDC han d’adjuntar-se sempre al plec de documents de la missió en un document independent i s’ha de facilitar al soldat la targeta RDC on de forma clara i molt fàcilment llegible se li fa un resum ràpid de les normes a les que està subjecte.

En cap cas es poden emprar les RDC com a mitjà per assignar missions o tasques ni tampoc per donar instruccions tàctiques.

Marc jurídic

Hi ha diversos intents per codificar i estandarditzar les RDC:

- “El manual San Remo” de l'Institut Internacional de Dret Humanitari
- “NATO Legal Deskbook” en el seu capítol 12.
- A l'exèrcit espanyol la “Ley 39/2007” de 19 de Novembre, de la Carrera Militar i el “Real Decreto 96/2009” del 6 de Febrer.

En tots els casos les fonts jurídiques aplicables són:

- Dret Internacional, incloent la Llei de Conflicte Armat (LOAC per les sigles en anglès).
- Lleis nacionals: En general, les operacions militars i les RDC que s'hi apliquen no poden contravenir la legislació de l'Estat on s'opera.
- Política nacional: Cada Estat té dret a enfocar el mateix tema sota opinions diverses. A l'hora d'elaborar operacions i de determinar les RDC s'ha de tenir en compte aquest aspecte.
- Operacions multinacionals: Els diferents Estats participants hauran d'acordar en cada cas quines són les normes acceptables que aplicaran tots en comú per tal d'evitar friccions.

Autodefensa

Totes les lleis i el dret internacional reconeixen el dret de l'individu a l'autodefensa, entenent-se com l'ús de la força per defensar-se d'un atac o d'un atac imminent o acte hostil. Les RDC en cap cas poden contravenir el principi d'autodefensa, doncs precisament és l'element fonamental que pretenen regir, recordem, l'ús legítim de la força.

Es reconeixen quatre nivells d'autodefensa:

- De l'individu: empres la força per protegir-te.
- De la unitat: empres la força per protegir els teus companys integrants de la Força de combat.
- D'altres: protecció d'individus específics que no formen par de la Força de combat. En cap cas fa referència a la protecció d'objectius propis de la missió.
- Nacional: Segons l'Art. 51 de la Carta de Nacions Unides, es reconeix el dret dels Estats a protegir-se d'un atac o atac imminent. Aquesta decisió provindrà dels més alts nivells jurídics i executius de l'estat.

L'ús de la força en el supòsit d'autodefensa es pot emprar només si:

- Les alternatives per evitar l'atac s'han esgotat.
- No estan disponibles.
- O són manifestament insuficients.

La força emprada ha de ser sempre proporcional a l'amenaça rebuda. Tanmateix es reconeix el dret de persecució en aquells casos en que segueix existint una intenció hostil evident. El dret de persecució sí que pot estar limitat per les RDC.

Els mínims que han de cobrir les RDC per tal de garantir l'autodefensa i que s'han d'incorporar en l'entrenament habitual estarien representats en l'acrònim RAMP (de l'anglès):

- **Retornar el foc amb foc dirigit.** Tens dret a respondre a la força amb força.
- **Anticipar l'atac.** Fer servir la força només si veus indicis clars d'intent hostil.
- **Mesurar la quantitat de força aplicada.** Principi de proporcionalitat.

- **Protegeix amb força letal només la vida humana**, i les propietats designades pel teu comandant i no d'altres.

Ús de la força durant les operacions

En temps de pau es reconeix el dret a emprar la força en:

- Autodefensa.
- Per acomplir un objectiu específic determinat per la missió.
- En cas d'amenaça a la vida humana

En cas de conflicte armat, a més dels anteriors, regira:

- La LOAC.
- Només els combatents (excepte aquells fora de combat) i els civils que participin directament en activitats hostils i aquells considerats objectiu militar poden ser objecte d’atac.
- Els comandants han de tenir en compte:
  - Necessitat militar.
  - Distinció entre població civil i combatents, objectius civils i militars.
  - Proporcionalitat: Evitar o minimitzar els danys innecessaris a la població i objectius civils per tal d'aconseguir l'objectiu.
  - Humanitat: No causar patiment innecessari.
  - Precaució per tal d'evitar danys accidentals a objectius civils.
  - Limitació o prohibició d’armes que provoquin dany superflu al merament necessari per l'acompliment de l'objectiu.

Revisió núm. 2
Admin l’ha creat 2026-04-26 10:25:36 UTC
Admin l’ha actualitzat 2026-04-26 15:19:41 UTC